

'Bu oyunu bozabiliriz'

Türkiye Barış Meclisi tarafından 9-10 Şubat'ta Ankara'da düzenlenen "Yeni Anayasa Sürecinde Demokratikleşme ve Kürt Sorunu" konferansında yaptığı konuşmada Sosyalist Demokrasi Partisi Genel Başkanı Filiz Koçali "Bize göre, Kürtler nasıl yaşamak istiyorlarsa, öyle, özgürce yaşmalıdır. Aynı zamanda biz, Kürt halkını temsil eden örgütlerin çözüm önerilerine tüm gücümüzle destek veriyoruz" dedi

• 1. sayfadın devam

- Kürt kimliğinin İslam üst kimliği içinde eritilerek ideolojik düzeyde yok edilmesi veya en azından güçsüzleştirilerek önemsizleştirilmesi,

- Kürt halkının yasal platformdaki temsilcilerinin tasfiyesi.

Devletin bugün izlediği siyasetin ana teması bu. Ayrıca bu üç maddenin birbirine ayrılmaz bir biçimde bağlı olduğu anlaşılıyor.

ABD-AKP ve Genelkurmay ortak imzasıyla hazırlandığını anladığımız bu paket programın bir süreden beri yürürlüğe sokulduğunu görüyoruz.

Yalnızca Kandil dağıtı ve yöresini hava bombardımanına tutan Türk savaş uçaklarının hareketlerinden değil, iç ve dış siyasetteki başka gelişmeler de bize bu mutabakatın varlığını işaret ediyor.

Yani hem Kürt halkının hem de Türkiye'nin tüm barış ve demokrasi güçlerinin karşısında her biri değerli ilişkili maddelerden oluşan bir paket program duruyor. Bunun görülmesi önemli...

Önemli çünkü, PKK'nın tasfiyesi için düzenlenmesi hedeflenen kara harekatinin karşı çıkmadan, dahası bunu engellemeyi başarmadan Kürt sorununun demokratik zemine çözülebileceğini beklememizin bir gerçekliği bulunuyor.

Öte yandan savaş koşullarında demokratik anayasa yapılamaz. Demokratik anayasa sürecinin doğasına aykırıdır bu. Bir yandan savaş sürerken, diğer yandan anayasadaki askeri vesayet rejimine dayanak olan antidemokratik anlayış tasfiye etmek mümkün olabilir mi? Bir yandan bölgeliğe karşı savıyoruz denirken, diğer yandan Kürt sorununun çözümsüzlüğü dayatan

anayasa maddeleri ortadan kaldırılabilir mi? O nedenle, mevcut parlamento, AKP hükümeti, özellikle AKP içinde yer alan liberaller eğer yeni bir Anayasa yapma konusunda samimiyseler, yeni Anayasa sürecini operasyonlara son vererek başlatma konusunda ısrarlı olmak zorundadırlar. Demokratik anayasa ancak ve ancak barış koşullarında gerçekleşebilir. Savaşa son veremeyenin demokratik anayasa iddiaları bütünüyle bir aldatmaca olacaktır.

Türbanla ilgili gelişmeler, bu görüşümü doğruluyor. Üniversitelerde türban yasağına SDP başından beri karşı çıkmış, partili kadınlar bu kadınların hak taleplerini desteklemiştir... Ama bunu kadınların örtünmesi demokratik içerik taşıdığı için değil, fakat yasağın kendisi antidemokratik olduğu için yapmışlardır. Türban yasağını kaldırmak demokrasinin gereği olmakla birlikte, şu anda bu konuda yapılan anayasa değişikliklerinin hiç bir demokratik anlamı yoktur. Neden?

Çünkü Kürt sorununda çözümsüzlük sona erdirilmedikçe, çözümsüzlük nedeniyle Kürt isyanları son bulmadıkça ve bunların bastırılması adına kirli savaş sürdürüldükçe, Kürt sorunu dışındaki sorunlarda atılacak hiç bir adım, teorik olarak ne denli demokratik bir içerik taşırsa taşırsın, pratikte asla demokratik bir sonuç veremez. Hatta tam tersine, böyle reformlar, Kürt sorununda izlenen ırkçı, faşizan, militarist saldırganlığı örtbas etmeye yaradığı için bütünüyle antidemokratik sonuçlar verir. Türbanla ilgili gelişmeler böyle olmuştur. Kürt sorununda çözümsüzlüğe son veremeyi de içeren bütünsel bir anayasal reform içinde demokratik bir adım sayılabilecek olan türban yasağına son verme adımı, şim-

di AKP-MHP ittifakına yol açmış ve doğrudan doğruya Kürt coğrafyasında Kürt özgürlük hareketini yok etme politikasının tamamlayıcı unsuru haline gelmiştir. AKP'ye şartlı destek veren ve aralarında çok değerli bilimcilerin, yazarların, sanatçıların yer aldığı liberal ve sol liberal çevreler, "türbana özgürlük, Kürde inkar ve imha" çizgisinin bugün için bir AKP-MHP ittifakına, yarın ise, Türk-İslam sentezine dayalı faşizan bir rejime kapıyı açabileceğini görmelidirler.

Ve nihayet ulusalcı çevrelerin ünlü Dolmabahçe uzlaşmasından beri Amerikan ve AB düşmanlığı konusundaki sessizliğine dikkatinizi çekmek isterim. Bu gelişme, Kürt sorununda doğru bir tutum almadıkça, en keskin sözde antiemperyalist sözlerin hiç bir öneme gelmediğini gösteriyor. Kürt sorunu Türkiye'nin en temel politik sorunudur ve bu sorunda çözüme yanaşmayanlar, demokrat da, antiemperyalist de, emekten yana da olamazlar.

Yeni anayasa sürecinde, Kürt sorununda çözümsüzlüğe son verecek adımların alınması her bakımdan büyük önem taşıyor. Konferans boyunca konuşan delegeler, bu adımların neler olduğunu ortaya koydular. Bizim önerimiz de benzer bir öneridir. "Hangi etnik ve dini kimliğe sahip olursa olsun, Türkiye Cumhuriyetine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes, yasalar önünde eşit yurttaşları oluşturur" tanımı ve ayrıca "yurttaşlar, kendilerini hangi etnik ve dini kimliğe sahip sayıyorlarsa, kendilerini o kimlikle ifade etme hak ve özgürlüğüne sahiptir" maddesi yeni anayasada yer almalıdır. Ayrıca Kürtlerin kendi kaderlerini tayin etme için yürüttükleri mücadeleden ötürüdeki bütün anayasal engeller kaldırılmalıdır.

DTP'nin demokratik özerklik olarak tanımladığı, toplantıda ise bölgesel yönetim olarak tartışılan konuda da bir mutabakat oluştuğunu fark ettim. Çünkü oturumda konuşmacılar farklı gerekçelerle de olsalar (kalkınma, AB süreci, doğrudan demokrasi, demokratik cumhuriyetin inşası) idari reform ve demokratik özerklik / bölgesel yönetim konusunda anlaşılabilir. Bu ortak gündemimiz ve mücadele alanımız olabilir diye düşünüyorum.

Biz SDP olarak Kürt halkına nasıl yaşamaya gerektiğiyle ilgili hiç bir görüşümüzü ifade etmiyoruz. Bize göre, Kürtler nasıl yaşamak istiyorlarsa, öyle, özgürce yaşmalıdır. Aynı zamanda biz, Kürt halkını temsil eden örgütlerin çözüm önerilerine tüm gücümüzle destek ve

riyoruz. DTP'nin Kasrık'te açıkladığı Demokratik Çözüm Deklarasyonu'nu destekliyoruz.

Şimdi yeniden başlangıçta sözümlü ettiğim paket programa dönmek istiyorum. Paket programda hedeflenen iki maddenin -PKK'nın tasfiyesi ve Kürt kimliğinin İslam kimliği içinde eritilmesinin- başarıya ulaşması koşullarında ise yalnız DTP'den değil, Türkiye'de yürütülen demokrasi mücadelesinin de en güçlü ve en kitlesel bileşeni olan ezilen Kürt halkının mücadelesinin dinamiğinden de yoksun kalacağımız gözden kaçırılmamalı.

Yalnızca Ahmet Türk'ün, Emine Ayna'nın, Fatma Kurtulan'ın, Sabahat Tunçel'in ve diğer DTP'li milletvekili dostlarımızın değil aynı zamanda Ufuk Uras'ın ve Akın Birdal'ın da bulunmadığı bir TBMM yapısının; Türkiye'nin demokratikleşmesine, kalıcı ve adil bir barışın tesisine ne kadar faydası olacağını da sanırım tartışılacak bir tarafı bulunmuyor.

Yani iktidar tarafından Kürt halkının varlığına ve özgürlük özleminin yok edilmesine yönelik yürütülen programın, aynı zamanda Türkiye'deki tüm demokrasi mücadelesine karşı da yürütüldüğünün anlaşılması gerekiyor.

Bu programın başarıya ulaşması, Kürt halkının en temel haklarından yoksun bırakılmaya kadar, askeri vesayet rejiminin güçlenmesi demektir.

Öyleyse bu planı bozmalıyız.

Bugün askeri vesayet rejimi ve Kürt sorununda çözümsüzlük yalnız biz sosyalistlerin ve Kürt özgürlükçülerinin önünde bir engel olarak durmuyor. Geçen konferansta da dile getirdiğimiz gibi AB'yi savunan liberallerin önünde de, İslamı özgürce yaşamak isteyen Müslümanların önünde de, özgürlük isteyen alevi ve Sünni tüm Kürtlerin önünde de, kadınların kurtuluşunu savunan kadınların önünde de, ekolojik felaketle savaşmak isteyen ekolojistin önünde de, özgürce bilim, sanat ve edebiyat yapmak isteyen aydınımın önünde de, barış isteyen savaş karşılarının önünde de aynı engeller var; onların da önünde askeri vesayet rejimi ve Kürt sorununda çözümsüzlük dağ gibi bir engel oluşturuyor. İşte bu engelle karşı çıkanları birleştirmek mümkün.

Hepimizin bir çatı altında, bir çatı parçasında birleşememesi mümkün. Hrant'ın cenazesine katılan yüzbinlerle Newroz'a katılan milyonların birleşmesi mümkün. Bu oyunu bozabiliriz. Ve Orhan Doğan'a, Mehmet Uzun'a ve Hrant Dink'e de borçlu olduğumuz görevlerimizi yerine getiririz.

İZLENİM • SELMA GÜNGÖR

Barışın tesisi ve korunması için bir anayasa

Türkiye Barış Meclisi 9-10 şubat 2008 tarihlerinde Yeni Anayasa Sürecinde Demokratikleşme ve Kürt Sorunu Konferansı düzenledi. İki gün süren konferans yoğun bir katılımı izlendi. Yedi oturumdan oluşan konferansın oturumu forum olarak gerçekleşti. Emek örgütleri, siyasi partiler ve demokratik kitle örgütleri merkez temsilcileri bu bölümde konuşma ilişkin görüşlerini dile getirdiler.

Türkiye Barış Meclisi sözcüsü Cengiz Güleç konferansın açılış konuşmasını yaptı ve anayasaların tarihsel anlamı üzerinde durdu. Çağımızda insanın ve toplumun kendi egemenliğini sağlamanın en önemli araçlarından birinin toplumsal uzlaşmayla çıkarılmış anayasa olduğunu söyledi.

Birinci bölüm "Cumhuriyetin Kuruluşundan İtibaren Kürt Politikaları" iki temada tartışıldı. Devletin Kürt politikasının baskı ve inkar yoluyla asimilasyon olduğu ve bunun için hukuksal ve yönetsel-umumi müfettişlikler, sıkıyönetim, OHAL gibi mekanizmaların oluşturulduğu ve bu mekanizmalarla Kürtlerin devlet bürokrasi kadrolarında yükselmelerini engellediği dile getirildi. İkinci tema ise bu politikaya karşılık Kürtlerin isyanları ve bu isyanın sınıfsal ve politik özellikleriydi. Daha önceki isyanların feodal ya da burjuva sınıfların önderliğinde ve bu sınıfların talepleriyle olmasına karşın son isyanın Kürt küçük burjuva ve yoksulların hareketi olduğunu bu nedenle taleplerinin de daha çok demokrasi, eşitlik olduğu vurgulandı.

İkinci oturum anayasal vatandaşlık üzerineydi. 1924'ten beri var olan anayasaların vatandaşlığı bir etnik kimlik üzerinden tanımlayarak oluşturduğu, böylelikle Türk etnisitesinden olanların bu kurguyla ayrıcalıklı olduğu anayasalar olarak ortaya çıktığı saptaması yapıldı. Yeni anayasanın bir etnisiteye vurgu yapmadan toprak adını referans alan, her etnisite dil ve kimliğe eşit mesafede olan bir metin olması gerektiğine işaret edildi.

Üçüncü oturum, bölgesel yönetim/demokratik özerklik üzerine oldu. Tüm konuşmacılar gerek demokrasinin yerinden yönetim ve katılım ihtiyacı, gerek kültürel farklılıkların korunmasını sağlamak için, gerek kalkınmada eşitliğin sağlanmasını yönelik, gerek çağımızda merkezi ulus devletin küreselleşmenin ihtiyaçlarına cevap verememesi nedeniyle merkezi idare yapısından vazgeçilerek bölgesel özerk yönetimlerin oluşturulması gerektiğine işaret ettiler.

Kadın hareketi ve barış konulu dördüncü oturumda da savaş ve kadına yönelik şiddetin birbirini beslediği, savaşın kadına yönelik şiddeti mesrulaştırırken kadına yönelik şiddetin de sorunların şiddetle çözümünü mesrulaştırdığına dikkat çekildi. Barış mücadelesinin kadına yönelik şiddete karşı mücadeleyi de içermesi gerektiği sonucuna varıldı.

İkinci gün yer alan beşinci oturumda kültürel haklar ve kimlikler ele alındı. Var olan anayasanın tekçi yapısı ve sorunların doğurucu yapısı eleştirildi. İhtiyacın, tüm etnik ve dinsel ya da başka kimliklerin eşit mesafede olduğu, tüm kültürlerin ve dillerin eşit biçimde korunma ve geliştirilmesinin güvence altına alındığı bir anayasa olduğu vurgulandı.

İttifakların şiddet dışı araçlarla çözümü konulu son oturum da şiddetin barış çalışmalarını olumsuz etkilediği, siyasal ortamı militarize ettiği vurgulandı, ancak silahların sustuğu ve her şeyin özgürce konuşulduğu bir ortamda barışa yol açacak bir anayasanın oluşturulabileceği vurgulandı. Bunun için dünyada benzer çabalar ve çözüm yöntemleri ele alındı ve devletin operasyonları durdurması ve sonra Kürt tarafının da silahlı eylemsizliğe çekilmesi için gerekli girişimlerin yapılması karar altına alındı.

Örgüt temsilcilerinin söz aldığı forum bölümünde DTP eşbaşkanı Emine Ayna kendi isteklerini pek çok çözüm deklarasyonu ile dile getirdiklerini, ancak "Türkler bizden ne istiyor" bunu bilmiyoruz diyerek çözümsüzlüğün devletin politikası olduğunu anlattı. Tüm baskı ve inkar politikalarına rağmen Kürtlerin birarada yaşama kararlılığını gösterdiğini belirten Emine Ayna çözümsüzlüğü besleyen bölünme paranoyasından kurtulma çağrısı yaptı.

Konferans Sonuç Bildirgesinden

9-10 Şubat 2008 tarihinde Ankara'da toplanan "Yeni Anayasa Sürecinde Demokratikleşme ve Kürt Sorunu Konferansı" sonucunda, katılımcıların çok değerli fikir ve önerileriyle Türkiye Barış Meclisi (TBM), önümüzdeki süreçte izleyeceği yol ve oluşturacağı politikalar konusunda daha geniş perspektifler elde etme olanağı bulmuştur. Konferansa katılan değerli konuşmacıların ifadelerinden bağımsız, ama onların ileri sürdüğü fikirlerden yararlanarak ulaştığımız sonuçları kısaca şöyle özetleyebiliriz.

"Cumhuriyetin Kuruluşundan İtibaren Kürt Politikaları"

Kürt sorununun ve genel olarak demokrasi sorununu güvenlik politikaları içinde ele alan, her türden gelişme ve değişim çabalarını bu kapsamda değerlendiren, bir etnik grubun (egemen ulusun) hakimiyeti fikrine dayanan, asimilasyonu amaçlayan, kimlikleri inkar eden bu politikaların, tümüyle geçerli, insan hakları ve demokrasi kavramlarıyla karışık içinde olduğu ve acilen terk edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

"Bölgesel Yönetim"

Sadece Kürt sorununun çözümünün değil, Türkiye'nin bütün bölgelerinde yoksulluğun ve geri kalmışlığın giderilmesi kültürel değişimin gerçekleştirilmesi ve demokrasinin güçlenmesinin bir imkanı olarak bölgesel yönetimlerin geliştirilmesi konusunda fikir birliği olduğu görülmüştür.

"Demokratik Özerklik"

Barış mücadelesi ile kadınlara yönelik şiddete karşı mücadele arasında dolaysız bağlar bulunduğu, özellikle, ev ve aile içinde başlayan ve toplumsal hayatın bütün alanlarında kendisini hissettiren erkek egemen şiddete karşı mücadele etmeden barış yönündeki mücadelelerin inandırıcı olamayacağına dikkat çekilmiştir.

"Kültürel Haklar ve Kimlikler"

Oluşturulacak yeni bir anayasanın hiçbir kimliğin tekçiliğine-egemenliği-

ne dayanmayan, aksine toplumun eşit ve özgür birliğini sağlayan, farklı kültürlerin kendilerini koruması ve geliştirilmesine yönelik düzenlemeler içerdiği gerektiği dile getirilmiştir.

"İttifakların Şiddet Dışı Yöntemlerle Çözümü"

Şiddet, siyasal alanı (yani sözü ve müzakere ortamını) tahrip eden, çözümsüzlüğe yol açan bir olgu olarak değerlendirilmiş, çözüm için silahların sustuğu bir ortamın sağlanması gereği önemle vurgulanarak, farklı ülkelerde yaşanmış benzer örneklerden yararlanmak gerektiği belirtilmiştir.

Bu Konferans'ın ışığında, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümü için, eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik yeni anayasa... en azından aşağıdaki nitelikleri taşımalıdır:

1. Militarizmden, güvenlik rejimi zihniyetlerinden arınmış olmalıdır.
2. Vatandaşlık herkesin, etnik kökeni, dinsel inançları, cinsiyeti, cinsel yönelimi, siyasal görüşleri nedeniyle ya da baskıya bir nedenden dolayı ayrımcılığa uğramaksızın eşit hak ve sorumluluklar ile donatılacağı biçimde yeniden tanımlanmalıdır.
3. Anayasada yalnızca ayrımcılığa yol açan anlayışların temizlenmesiyle yetinilmemeli, aynı zamanda ayrımcılığın her türünü kesin bir dille yasaklayan maddeler yer almalıdır.
4. Anayasa, etnik, dinsel ve kültürel imalara ve çağrışımlara hiçbir yerinde ve hiç bir biçimde yer vermemelidir.
5. Yurttaşların temel hak ve özgürlüklerini, sosyal adaletin tesisi yönünde, çalışanların ekonomik ve sosyal haklarını, doğal ve kültürel çevre ve varlıkların korunmasını güvence altına alınmalıdır.
6. Köhnemiş ve hantal tekçi siyasal yapılar ve yönetim yöntemleri yalnızca Kürt sorununun değil, ülkenin bütün temel sorunlarının çözümü önünde engel teşkil etmektedir. Bunun yerine, yerel ve bölgesel yönetimlerin etkin olacağı yeni bir yönetim biçimi anayasada düzenlenmelidir.

Kardeşlik kazanacak...

ERDAL TOKTAŞ

Varoş mahalleleri arşınlarken ayaklarımız girdiğimiz her konu da konuştuğumuz her surette bir umutsuzluk görüyoruz: "e kim çare olacak derdimize" diyor her ağız, her konu! Elimizden geldiğince carenin biz olduğuna çaresiz olmadığımız anlatıyor dilimiz. Amaç kardeşliği yakın kılmak yüreklerle ve onlara bu savaşın bizim savaşımız olmadığını anlatmak.

Kardeşlik kazanacak diye biten cümlelerimizden sonra arkamızda yoksulluğumuz, çaresizliğimizi sorgulayan gençler, kadınlar, erkekler bırakmak. Sadece onlara değil kim olduklarını anlatmak savaş ve yarını alıp onlara daha yakın kılmak ve anlatmak aslında nasıl da ele ele olabileceğimizi. Irak'ta Afganistan'da ve tam

da burnumuzun dibinde, adına sınır ötesi dedikleri ama tam da hanemizin içinde süren bir kirli savaşın hiç de halkların savaşı olmadığını dillendirmek. Hele emekçiye, işçiye, kadına, gence hiçbir şey kazandırmadığını ve tam aksine yediğini ömrümüzü ve bir kez daha emekçiyi, işçiyi sömürdüğünü, kadını ve genci ezdiğini ve ezeceğini. Ya yürüteceğiz ya çürüteceğiz diyerek yola devam ettik. "çaresiz değilsiniz çare sizsiniz" dedi sözlümüz. Yürüttük çürütmek için ve ayaklarımız bizi kardeşlik şölenine getirdi. Kardeşliği şarkı yapmak, halay çekerek barışı haykırmak için.

Başladık varoşlardan halkaların kardeşliğini kazandığımız afişlerimizi asmaya. Elbette ki karşı karşıya geldiklerimiz polis binbir güçlük çıkardı, yolunuzu da kesti "ceza"sını da kesti.

Ama ne var ki yalnız bırakmadı bizi mahalledeki kadınlar, gençler önce sorgulayan sonra hesap soran bir havayla geldiler yanımıza: "Ne istiyor bunlar?" Yanımızda durdular, göz dağları verdik beraber, yalnız değildik. Kendi deyimleriyle "bize sahip çık-

KONSER
IRKÇILIĞA VE ŞOVENİZİME KARŞI HALKLARIN KARDEŞLİĞİ ŞÖLENİNDE BULUŞALIM
ROJDA Koma Amigra
Genel Başkanımız **FİLİZ KOÇALI** ve Milletvekilimiz **AKIN BIRDAL**'in katılımıyla...
DERİNCE DÜĞÜN SALONU
23 ŞUBAT 2008 CUMARTESİ
SAAT:18.30
SOSYALİST DEMOKRASİ PARTİSİ
KOCAELİ İLİ ORGUTU

mak için". Elbette yeniden kazıdık, bir kez daha yazdık yaşasın halkların kardeşliği diye varoş sokaklara, bu kez yaşadığımız dayanışmayla...

Kocaeli'de kardeşlik konseri ile başlangıç yapacağımız kampanyanın biricik ve temel hedefi budur. Binlerce emekçi ile iç içe yan yanayız. Soluğumuz hissedecek kadar yakınız. Şimdi sıra cesaret ve zafere olan inancımıza kitleleri mücadeleye katmamız zamandır.

Kardeşlik şölenimizi Türk-Kürt emekçilerinin buluşması yapacağız. Olası bir kardeş kavgasına bu irade ile karşı koyacak, savaşa karşı kardeşlik sınavı vereceğiz. Şimdi sıra bizde, sıra emekçilerde, kadınlarda kabına sığamayan varoş gençliğinde. Geleceğe de onurumuza da sahip çıkacağız...

Tıpkı varoşlarda dediğimiz gibi: çözüm için çaresiz değiliz, çare bizim! Biz kazanacağız, kardeşlik kazanacak.